

REJESTR DOTYCZY:

..... CZERNY Stanisław

s/c i

z d.

12 lipca 1906 w e Lwowie

kraj:

+ 21 lipca 1976 w Durban

kraj: Sth AFRICA

pochowany:

nr grobu:

K4798
Nr rejestracyjny

354 / 76
.....

Nota zamieszczona:

w tomie
czesci

Indeks

VIRTUTI MILITARI

Inżynier / roln./

Copyright: 1970
B.O. Jeżewski

Źródła i bibliografia c.d.

znak rozpoznawczy

U w a g i:

ppor 10 p.strz.konn. I Dyw.Panc.

Nota:

Przypisy:

żona, zięć i wnuki w Durban

Źródła i bibliografia:

Tydzien Polski 31.7.76 - nekrologi

Od podwody do czołga" St. Maczek, s. 265 - odzn KW. 231/ 265/

znak rozpoznawczy

47/ 31.VII.76/

TP. 31/1

Ś. † P.

Stanisław Czerny

inżynier rolnik, ppor. PSK 1 Dyw. Panc., odznaczony Krzyżem
Virtuti Militari oraz innymi odznaczeniami, ur. 12 lipca 1906 we
Lwowie, zmarł 21 lipca 1976 w Durban, Pld. Afryka.

Pogrzeb odbył się 23 lipca 1976 w Durban.

Pozostali pogrążeni w bólu i smutku zawiadamiają

ZONA, ZIĘĆ I WNUKI W DURBAN

SIOSTRA Z RODZINĄ W POLSCE

RODZINA W EDYNBURGU I W LONDYNIE

PRZYJACIELE I KOLEDZY

5804

TP. 31/1

Ś. † P.

por. Stanisław Czerny

oficer 10 pułku strzelców konnych, odznaczony Orderem Virtuti
Militari V kl., 3-krotnie Krzyżem Walecznych, Srebrnym Krzyżem
Zasługi z Mieczami i innymi, zmarł 22 lipca 1976 w Południowej
Afryce.

Odszedł od nas wzorowy żołnierz i niezawodny Kolega,
Cześć Jego pamięci!

KOŁO 10 PUŁKU STRZELCÓW KONNYCH

5808

WSPOMNIENIA O ŻOŁNIERZACH 10 PSK

Por. Stanisław Czerny (12 lipca 1906 – 7 lipca 1976)

Por. Stanisław Czerny urodził się 12 lipca 1906 r. we Lwowie. Był synem dr. Karola Czernego, adwokata we Lwowie i właściciela dóbr Wielkie Oczy w powiecie lubaczowskim.

Dorastając, doświadczył tego, co najlepsze w bogatej kulturze i dziedzictwie Lwowa w połączeniu ze wspaniałą przyrodą i hektarami lasów w Wielkich Oczach, gdzie nauczył się polować, nawigować i spędzać godziny na koniach. To miejsce wpłynęło również na jego kuzyna Stanisława Maczka, bowiem rodziny Czernych i Maczków spędzały tu większość rodzinnych wakacji.

Stanisław, wierny syn i spadkobierca Wielkich Oczu, którego pasje dotyczyły raczej sztuki i muzyki, zmuszony był studiować prawo rolne, został rządowym inspektorem ds. hodowli owiec na Podkarpaciu.

Jeździł swoim fiatem po górzystych terenach ówczesnej południowo-wschodniej Polski (obecnie Ukraina w pobliżu granicy z Rumunią) i spotykał się z ukraińskimi chłopami.

W 1932 r. ożenił się z Emilią Bojarską, pochodzącą ze znanej lwowskiej rodziny. W listopadzie 1933 r. urodziła im się córka Barbara (Basia).

W latach 30. XX w. Stanisław występował pod pseudonimem Estecz w Wesołej Lwowskiej Fali – zespole artystów radiowych, a później estradowych, który osiągnął ogólnopolską sławę. Jedną z piosenek zespołu „Ni ma jak Lwów” stała się po wojnie hymnem wszystkich lwowskich Polaków.

Po wybuchu wojny Stanisław Czerny opuścił kraj 11 września 1939 r. Wraz z innymi członkami Wesołej Lwowskiej Fali oraz polskim wojskiem przedostał się do Rumunii, a stamtąd do Francji, gdzie zgłosił się do tworzącej się polskiej armii. Tu spotkał swojego kuzyna, gen. bryg. Stanisława Maczka. Otrzymał przydział do 10 Pułku Strzelców Konnych. Po wkroczeniu wojsk niemieckich do Francji wraz z częścią 10 PSK dotarł do portu Le Verdon, skąd na pokładzie statku Royal

Z nieodłączną harmonią na pokładzie statku Royal Scotsman, czerwiec 1940 r.

Z kuzynem gen. bryg. Stanisławem Maczkiem po dekoracji Orderem Virtuti Militari, Baarle-Bosshoven, 15 października 1944 r.

Mundur por. St. Czernego w Sali Tradycji 10 PSK w Łańcucie.

Scotsman 22 czerwca 1940 r. wypłynął do Szkocji. W swojej wędrówce życiowej nigdy nie rozstawał się z małą harmonią. Z tej podróży zachowało się jego zdjęcie, kiedy gra na harmonii dla podniesienia ducha żołnierzy znajdujących się na pokładzie statku. Po wylądowaniu w Szkocji Czerny nadal pełnił służbę w 10 PSK. Był także aktywnym członkiem chóru pułkowego 10 PSK prowadzonego przez swojego dobrego przyjaciela sierż. Konstantego Bieniasza, a gdy Lwowska Fala odwiedziła pułk, dołączył do występu swojego zespołu ze Lwowa. Służąc w Pułku, przeszedł szkolenia z broni pancernej i radiotelegraficzne.

W lipcu 1944 r. wraz z Pułkiem wylądował w Normandii, będąc wówczas w stopniu kaprała i pełniąc funkcję radiooperatora w czołgu rtm. Jerzego Wasilewskiego – dowódcy 1 szwadronu 10 PSK. Walczył na całym szlaku bojowym od Caen aż do Wilhelmshaven. Za męstwo i bohaterstwo w walce został

odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari oraz trzykrotnie Krzyżem Walecznych, a także innymi odznaczeniami wojskowymi polskimi, brytyjskimi i francuskimi.

Jedno z jego przeżyć wojennych zachowało się m.in. we wspomnieniu „Wasył” opublikowanym w książce „Z dziejów 10. pułku strzelców konnych” wydanej w 1982 r. Stanisław Czerny opisuje akcję przebijania zbudowanej przez Niemców zapory betonowej na drodze do Moerdijk w Holandii, kiedy to już w stopniu podporucznika był razem z mjr. Jerzym Wasilewskim – dowódcą 10 PSK w załodze pierwszego czołgu niszczącego przeszkodę. Warto przeczytać to ciekawe wspomnienie.

Po zakończeniu II wojny światowej, jak wielu żołnierzy, wstąpił do Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia. W 1947 r. osiedlił się wraz z rodziną w Wielkiej Brytanii, by następnie w latach 1949-1950 wyemigrować razem rtm. Janem Rozwadowskim i jego rodziną do Południowej Afryki. Ścisła przyjaźń między tymi rodzinami wyznaczyła standardy dla wielu polskich rodzin mieszkających dziś w RPA, tworząc Klub Polski, pielęgnując ceremonie religijne i polskie tradycje. Zmarł 7 lipca 1976 r. w Afryce Południowej. Jego prochy spoczywają w grobie z żoną Emilią i ukochaną córką Barbarą na cmentarzu w Durbanie w RPA. A pamięć o nim przetrwała w rodzinie złożonej dziś z pięciorga wnuków, 13 prawnuków i siedmiorga praprawnuków.

Jako ciekawostkę należy dodać, że jedyny kompletny mundur żołnierza 10 PSK wraz z beretem i obuwiem, prezentowany w Sali Tradycji 10 PSK w Łańcucie, to właśnie mundur por. Stanisława Czernego, który został przekazany na ekspozycję przez jego przyjaciela Kostka Bieniasza.

Shannon Boschloo-Stanford – prawnuczka por. Stanisława Czernego zamieszkała w Holandii

Thum. Bogdan Wielgat

Fot. Archiwum rodziny Czernych i Joanna Kluz